
EDITORIAL. ELS ABRILS A L'HOSPITAL, VUIT EDICIONS D'ÈXIT**Comitè Editorial de SVMMA**e-mail: revistasvmma.ircvm@ub.edudoi: 10.1344/Svmma2019.13.1

L'any 1963 va veure la llum *The Hospital in Modern Society*, un llibre editat per Eliot Freidson i encapçalat per un meravellós capítol signat pel nord-americà George Rosen: "The Hospital: Historical Sociology of a Community Institution". El text de Rosen va suposar una profunda saccjada en el camp de la història de la medicina i dels hospitals, al presentar a aquests últims com una de les claus de volta de l'anelhada societat del benestar i el millor reflex de l'interès comú d'una comunitat. A partir d'ell, tothom va comprendre que l'estudi dels hospitals s'havia de plantejar amb una vocació interdisciplinària, multifocal i transversal, i sense descurar el seu vessant sociològic.

Uns anys més tard, el 1988, l'historiador anglès Peregrine Horden publicava un altre article fonamental en la revista *Social History of Medicine*: "A Discipline of Relevance: The Historiography of the Later Medieval Hospital". Encara que el seu epicentre era el món tardomedieval, Horden anava fins i tot més enllà de Roser al reivindicar que la història dels hospitals mereixia ser considerada, *per se*, una disciplina historiogràfica rellevant, partint de la base que una disciplina rellevant és aquella que es pregunta "què ha d'incloure" i "quines connexions ha d'establir".

Per sort, Rosen i Horden no van ser uns mers oasis enmig del desert, sinó que molts altres contemporanis van anar afegint el seu particular granet de sorra. No seria just, per exemple, no recordar la iniciativa pionera del *Centro Italiano di Storia Ospitaliera* (CISO), que en la dècada de 1950-1960 va promoure la celebració d'alguns congressos versats en el món hospitalari en el seu sentit més ampli. Seguint aquest model, el 1972 es van celebrar a Lisboa unes jornades sota el títol *A pobreza e a assistência aos pobres na península Ibérica durante a Idade Média*. I entre 1980-1982, l'experiència es va tornar a emular amb la publicació d'un parell de volums a càrrec del CSIC i sota la direcció del doctor Manuel Riu: *La pobreza y la asistencia a los pobres en la Cataluña medieval*.

Molt més recentment, cal fixar dues fites fonamentals. El 1999 va tenir lloc a Norwich el primer congrés organitzat per la novella *International Network for the History of Hospitals* (INHH). La INHH albirava a interconnectar investigadors i qualsevol persona interessada en la història dels hospitals d'arreu del continent. I per garantir aquest propòsit, es va comprometre

a seguir organitzant congressos internacionals amb caràcter bianual. En són fruit aquestes tres publicacions: *The Impact of Hospitals, 300-2000* (2007), *Hospitals and communities, 1100-1960* i *Hospital Life: Theory and Practice from the Medieval to the Modern* (2013). L'èxit de la INHH és inqüestionable, però el seu ressò a l'altre costat dels Pirineus va ser més aviat testimonial, baldament celebrar-se a Barcelona el seu cinquè congrés (2009).

És en aquest punt on emergeix la segona fita a què al·ludia. L'any 2008 va néixer l'Institut de Recerca en Cultures Medievals (IRCVM) amb la intenció d'aglutinar al màxim nombre de medievalistes de la Universitat de Barcelona de disciplines diferents: història, filologia, filosofia, dret, història de l'art... Sota aquest paraigua, el 2011 es van organitzar unes jornades culturals consagrades al món hospitalari medieval, i només un any després, el 2012, es donava el tret de sortida als Abrils de l'Hospital. L'objectiu era múltiple. D'una banda, igual que la INHH, el propòsit era crear un fòrum de debat que permetés interconnectar especialistes de la història de l'assistència i dels hospitals de l'època premoderna, tant del país com de la resta del continent. En segona instància, fer-ho visible mitjançant la celebració d'una activitat científica anual que permetés donar a conèixer recerques inèdites, incentivar noves investigacions a càrrec d'estudiants novells de màster i doctorat i, en definitiva, garantir-ne la projecció internacional. La implicació d'altres institucions afins a la UB i a l'IRCVM com el CSIC, la Biblioteca de Catalunya i la Fundació de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau van ser decisives perquè els Abrils arressin amb força des del minut 0. La primera edició va consistir en una taula rodona amb un títol molt explícit, "Per què una història dels hospitals?". Era el 17 d'abril de 2012, una data gens casual, ans triada en record del 17 d'abril de 1401 en què s'havia fundat l'hospital de la Santa Creu de Barcelona. Precisament, per honorar aquesta efemèride, els Abrils de l'Hospital han continuat traient el cap de manera ininterrompuda tots els mesos d'abril des d'aquell 2012 fins al 2019. Durant tot aquest temps, dins de la UB, s'han presentat diversos treballs de fi de grau, màster i s'han endegat algunes tesis doctorals; s'han estretit els llaços científics amb altres universitats d'Itàlia, França, Anglaterra, Alemanya, Portugal i Malta; i entre les moltes publicacions que se n'han derivat, destaquen dues monografies que apleguen algunes de les seues contribucions més rellevants: *'Imago Civitatis'. Hospitales y manicomios en Occidente* i *Redes hospitalarias. Historia, economía y sociología de la sanidad* (2018).

L'edició d'enguany, la vuitena, que s'ha celebrat a Barcelona, ha estat molt especial ja que hem tingut l'honor de compartir cartell amb el 12è congrés de la INHH. L'IRCVM i la INHH són les dues entitats més potents de tot el continent dedicades a aprofundir, fomentar i garantir la continuïtat i la renovació dels estudis històrics sobre els hospitals, de tal manera que ajuntar-les ha estat un encert, tal com ho revela l'èxit de participació i la diversitat geogràfica dels seus ponents.

A partir d'aquí, la intenció dels Abrils és seguir fent camí, obrir nous horitzons, continuar despertant l'interès i la curiositat dels estudiants de màster i doctorat, i de tothom interessat en conèixer el món hospitalari en els seus múltiples vessants. Perquè no ens conformem, només, a fer recerca, a impulsar publicacions d'alt rigor científic i a organitzar estimulants encontres científics d'abast internacional. El nostre compromís va molt més enllà. També volem fer divulgació, volem conscienciar tothom de la importància del nostre patrimoni hospitalari material, artístic, arquitectònic, documental, i també de l'immaterial, és a dir, d'aquell que arrela directament en la nostra memòria històrica i identitària.

